

บทที่ 1

คำนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างมาก ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดต่ำลงกว่าเป้าหมาย¹ เนื่องจากปัญหาสำคัญต่าง ๆ เช่น ภาวะเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นในอัตราสูงมาก การลงทุนเพื่อผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ ชะลอตัวลง ทำให้จำนวนผู้ว่างงานเพิ่มขึ้น ประกอบกับภาวะฝนแล้งภายในประเทศในช่วงที่ผ่านมา ทำให้ผลผลิตในทางเกษตรกรรมลดลง นอกจากนี้ปัญหาหลักที่สำคัญมากประการหนึ่งก็คือ การที่ประเทศเราต้องประสบกับดุลย์การค้าขาดดุลย์ต่อเนื่องกันเป็นเวลาหลายปี โดยในช่วงปี พ.ศ. 2520-2523 ประเทศเราได้ขาดดุลย์การค้ากับต่างประเทศเป็นจำนวนเงิน 22,000 25,000 35,000 และ 60,000² ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งจะเป็นเหตุให้ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศของประเทศลดลง และอาจก่อให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินขึ้นในวันข้างหน้าได้ ดังนั้นรัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายที่จะแก้ปัญหาการขาดดุลย์การค้านี้อย่างจริงจัง ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นเพื่อสนับสนุนการส่งออก เช่น การจัดให้มีทูตพาณิชย์ขึ้นประจำตามประเทศต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือทางด้านการศึกษาต่อ ข้าราชการค้า ตลอดจนคอยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้ผู้ส่งออกชาวไทย การจัดตั้งศูนย์บริการส่งออก (Export Service Center) เพื่อคอยสนับสนุนผู้ส่งออกทางด้านข่าวสาร ข้อมูล การอำนวยความสะดวกทางการค้า ตลอดจนรู้ทางการค้ากับต่างประเทศ

¹ สัมภาษณ์ สู่สังกรกาญจน์, นายแพทย์. "การรวมกันส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ" ข่าวพาณิชย์ฉบับพิเศษครบรอบปีที่ 30, 1 มีนาคม 2523, หน้า 117.

² ส่วนวิชา การ สำนักบริหารธนาคารกสิกรไทย. สรุปข่าวธุรกิจ ปีที่ 11 ฉบับที่ 17 ประจำงวด 1-15 กันยายน 2523, หน้า 11.

รัฐบาลได้เน้นการขยายตลาดของสินค้าไทยในต่างประเทศ การชะลอการขยายตัวของการนำเข้า และเร่งส่งเสริมการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมผลิตเพื่อการส่งออก¹ ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายในการเร่งรัดให้มีการส่งออกให้มากขึ้น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment) จึงได้ประกาศให้กิจการ "บริษัทค้าต่างประเทศ" (International Trading Company) เป็นกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งให้ความสนใจที่จะศึกษาถึง "บทบาท" ของบริษัทค้าต่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมให้จัดตั้งขึ้น ในประเทศไทยว่าจะสามารถช่วยส่งเสริมการส่งออกของประเทศให้มียอดสูงขึ้นตามที่ทางคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนดไว้ อันจะมีผลช่วยลดภาวะการขาดดุลย์การค้ากับต่างประเทศลงได้ ตามที่รัฐบาลได้ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาถึงบทบาทของบริษัทค้าต่างประเทศเกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงรูปร่างในการส่งออกของไทยโดยผ่านบริษัทค้าต่างประเทศ
2. พิจารณาถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการค้าต่างประเทศจากสภาพ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศ
3. ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการใช้บริษัทค้าต่างประเทศเพื่อการพัฒนาการส่งออกของประเทศ
4. พิจารณาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของบริษัทค้าต่างประเทศ
5. เพื่อสนับสนุนให้รัฐบาลและเอกชนได้มองเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดให้มีบริษัทค้าต่างประเทศ

¹ ฮัยรียานากา "บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในการส่งเสริมการส่งออก", ข่าวดาญชัยครบรอบปีที่ 31 1 มีนาคม 2524 หน้า 131.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

การศึกษาเรื่อง "บทบาทของบริษัทค้าต่างประเทศต่อการส่งเสริมการส่งออกของไทย" นี้
คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้คือ

1. การจัดตั้งบริษัทค้าต่างประเทศจะเป็นการช่วยสนับสนุนให้มีการส่งออกมากขึ้น
2. เพื่อสนับสนุนให้ผู้ลงทุนในบริษัทค้าต่างประเทศเพื่อการส่งออกให้มากขึ้น
3. เพื่อสนับสนุนให้ผู้ผลิตรายย่อยได้รู้จักใช้บริษัทค้าต่างประเทศเพื่อการส่งออกให้
มากขึ้น
4. เป็นการส่งเสริมให้การดำเนินงานของบริษัทค้าต่างประเทศได้ขยายขอบเขต
กว้างขวางและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะอำนวยประโยชน์ในด้านการพัฒนาการส่งออกของประเทศ

ขอบเขตของการศึกษา

เมื่อถึงสิ้นเดือนกันยายน 2523 ที่ผ่านมานี้ มีบริษัทที่ยื่นขอรับบัตรส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อขอจัดตั้งบริษัทค้าต่างประเทศแล้วถึง 14 บริษัท โดยในจำนวนนี้แยกเป็น 3 รุ่นด้วยกัน รุ่นแรกคือ Siam Cement Trading Co. Ltd., Texport International Corp. Ltd., S.M. International Trading Co., Ltd., และ U.M.C. International Corp., Ltd., โดยที่ทั้ง 4 บริษัทนี้ได้รับบัตรส่งเสริมในเดือนธันวาคม 2521 ในจำนวนนี้มีเพียง 3 บริษัทเท่านั้นที่เริ่มดำเนินงานไปแล้วคือ Siam Cement Trading Co., Ltd., เมื่อมกราคม 2522 Texport International Corp. Ltd., เมื่อมกราคม 2522 เช่นกัน ส่วน S.M. International Trading Co., Ltd., เพิ่งจะเริ่มดำเนินงานเมื่อมีนาคม 2523 นี้เอง

รุ่นที่ 2 ที่ได้รับการส่งเสริมมีด้วยกัน 4 บริษัทคือ International Trading Development Co., Ltd., Asoke International Trading Co., Ltd., Premies Specialties Co., Ltd., และ C.P. Intertrade Co., Ltd., โดยได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุนในวันที่ 29 มีนาคม 2522 และในจำนวนนี้มีเพียง International Trading Development Co., Ltd., บริษัทเดียวเท่านั้นที่เริ่มดำเนินงานไปแล้ว

ส่วนรุ่นที่ 3 นั้นมี 2 บริษัทคือ BIS. International Export Co., Ltd., และ Bangkok Universal Trading Corp. Ltd., โดยมีบริษัทหลังนี้ได้เริ่มดำเนินงานเมื่อเดือนกรกฎาคม 2522.

ส่วนบริษัทที่เหลือคือ Rainbow International Trading Co., Ltd., นั้นเพิ่งจะได้รับบัตรส่งเสริมเมื่อปีที่แล้วและยังไม่ได้เริ่มดำเนินการ

ในปี 2523 นี้ ทางคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ให้บัตรส่งเสริมกับบริษัทค้าต่างประเทศอีก 3 บริษัท คือ Masco International Co., Ltd., Mah Boonkrong Trading Co., Ltd., และ River Thai International Trading Co., Ltd., ซึ่งทั้ง 3 บริษัทนี้ยังไม่มีแห่งใดเริ่มดำเนินงานเลย

ในปัจจุบัน¹ ยังมีบริษัทค้าต่างประเทศที่เปิดดำเนินงานแล้วเพียง 5 บริษัท คือ Siam Cement Trading Co., Ltd., Texport International Co., Ltd., S.M. International Trading Co., Ltd., International Trading Development Co., Ltd., และ Bangkok Universal Trading Corp. Ltd., ซึ่งในจำนวนนี้มี 4 บริษัทที่ดำเนินงานมาเกิน 1 ปี คือ Siam Cement Trading Co., Ltd., Texport International Co., Ltd., International Trading Development Co., Ltd., และ Bangkok Universal Trading Corp., Ltd., ส่วน S.M. International Trading Co., Ltd., นั้นเพิ่งจะดำเนินงานมาได้เพียง 7 เดือนเท่านั้น

ดังนั้นขอบเขตในการศึกษาก็คือจะทำการศึกษาถึงการดำเนินงานในบริษัทที่เปิดดำเนินงานแล้วทั้ง 5 บริษัท โดยเน้นในบริษัททั้ง 4 ที่ดำเนินงานมาเกินรอบปี เพราะจะทำให้ทราบถึงลักษณะการดำเนินงานตลอดถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง ๆ ในบริษัทค้าต่างประเทศที่ได้เริ่มดำเนินงานไปแล้ว

¹ ข้อมูลจนถึง 30 กันยายน 2523.

วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เจ้าหน้าที่ของธนาคารชาติ พนักงานระดับสูงของบริษัทค้าต่างประเทศหลายบริษัท และบุคคลที่เกี่ยวข้องอีกบางท่าน
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จาก
 - ก. เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทค้าต่างประเทศในต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี
 - ข. ค้นคว้าจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทค้าต่างประเทศทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ พระราชบัญญัติ และเอกสารของหน่วยราชการอื่น ๆ บทความและข่าวในวารสารและหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ
 - ค. เรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบริษัทค้าต่างประเทศ เช่น การส่งเสริมการส่งออก การส่งเสริมการลงทุน ตลอดจนนโยบายในเรื่องการส่งเสริมการส่งออกของรัฐบาล

ตารางที่ 1

แสดงภาวะดุลย์การค้าของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2513-2523

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	2513	2514	2515	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523
รายการ											
สินค้าออก (เอฟ.ไอ.ซี.)	14,269.7	16,692.1	21,750.2	31,252.5	49,002.4	44,364.5	60,361.2	70,462.8	82,250.8	106,881.2	132,16.2
สินค้าเข้า (ซี.ไอ.เอฟ.)	-26,514.5	-26,633.-	-30,634.8	-42,054.9	-63,304.6	-64,525.7	-71,466.1	-96,061.6	-110,790.8	-153,934.3	-190,108.9
ดุลย์การค้า	-12,244.8	-9,940.9	-8,884.6	-10,802.4	-14,302.2	-20,161.2	-11,084.9	-25,598.8	-28,540.0	-47,053.1	-58,003.7

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจรายเดือน ปีที่ 21 เล่มที่ 1 เดือน มกราคม 2524 ธนาคารแห่งประเทศไทย หน้า 62

* ตารางที่ 2

แสดงสินค้าออกพื้นฐานที่สำคัญของประเทศไทยและอัตราการเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ. 2522-2523

อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)

	2523			2522			2523/22		
	ปริมาณ	ราคา	มูลค่า	ปริมาณ	ราคา	มูลค่า	ปริมาณ	ราคา	มูลค่า
ข้าว	2,798,930	6,969	19,505	2,796,869	5,575	15,592	0.1	25.0	21.1
ยาง	454,067	27,239	12,390	520,953	23,710	12,352	-12.7	14.9	0.3
ข้าวโพด	2,172,698	3,356	7,292	2,013,985	2,802	5,643	7.9	19.8	29.2
ผลิตภัณฑ์อื่นสำปะหลัง	5,044,538	2,941	14,838	3,961,202	2,497	9,891	27.3	17.8	50.0
กุ้งสด	17,902	109,429	1,959	18,628	127,282	2,371	-3.9	-14.0	-17.4
ตึก	33,955	334,178	11,347	31,308	295,516	9,252	8.5	13.1	22.6
น้ำตาล	451,701	6,584	2,974	1,189,818	4,032	4,797	-62.0	63.3	-38.0
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ			9,573			8,805			8.7
รวม 8 ชนิด			79,878			68,703			16.3
สินค้าอื่น ๆ			53,388			39,476			35.2
รวมทั้งสิ้น			133,266			108,179			23.2
หัก สินค้าที่ไม่มีกระแสเงิน ตาม B/P			-1,157			-1,298			
สินค้าออกตาม B/P			132,109			106,881			23.6

ปริมาณ : เมตริกตัน
ราคา : บาทต่อตัน
มูลค่า : ล้านบาท
ที่มา : กรมศุลกากร

แสดงประเทศคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทย 14 ประเทศ ในรูปเปอร์เซ็นต์ของยอดการค้าขายรวม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513-2523

(ร้อยละของยอดขาย)

พ.ศ.	2513		2514		2515		2516		2517		2518		2519		2520		2521		2522		2523	
	สินค้า ออก	สินค้า เข้า	สินค้า ออก	สินค้า เข้า	สินค้า ออก	สินค้า เข้า	สินค้า ออก	สินค้า เข้า	สินค้า ออก	สินค้า เข้า	สินค้า ออก	สินค้า เข้า	สินค้า ออก	สินค้า เข้า	สินค้า ออก	สินค้า เข้า	สินค้า ออก	สินค้า เข้า	สินค้า ออก	สินค้า เข้า	สินค้า ออก	สินค้า เข้า
1. ญี่ปุ่น	26	37	25	38	21	37	26	36	26	31	28	32	26	32	20	32	20	31	21	26	15	21
2. มาเลเซีย	6	1	4	2	5	2	6	1	5	-	5	-	4	1	5	1	5	1	4	2	3	2
3. อังกฤษ	8	1	7	1	7	1	7	1	6	1	6	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1
4. อินโดนีเซีย	2	1	1	1	3	-	5	-	4	-	2	-	5	-	6	-	2	-	3	1	5	-
5. สิงคโปร์	7	1	7	1	9	1	8	1	8	2	9	2	7	3	6	3	8	4	8	5	8	7
6. สหรัฐอเมริกา	13	15	13	14	13	16	10	14	8	14	11	14	10	13	10	12	11	14	12	16	13	15
7. เนเธอร์แลนด์	9	1	8	1	8	1	9	1	9	1	10	1	13	1	13	1	15	1	11	1	14	1
8. เยอรมันตะวันตก	4	8	4	8	2	7	3	8	2	7	2	5	3	5	4	6	4	6	4	5	4	5
9. ออสเตรเลีย	2	7	3	8	2	5	2	7	1	5	1	5	2	4	1	4	2	4	2	3	2	3
10. อิตาลี	2	2	1	2	1	2	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1	2	1	2	2
11. ไต้หวัน	5	2	3	3	4	3	4	3	7	2	2	2	3	2	5	3	1	3	1	3	1	2
12. อินเดีย	1	1	1	1	1	1	-	1	-	1	2	1	-	1	-	1	-	1	1	1	-	-
13. ออสเตรเลีย	1	3	1	3	1	3	-	3	1	3	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
14. ซาอุดีอาระเบีย	2	2	1	3	1	3	1	2	2	5	1	9	2	8	1	8	2	6	2	6	2	11
15. อื่น ๆ	12	18	21	14	22	18	18	21	20	26	19	24	18	26	22	25	22	25	23	27	25	28
16. รวม	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100